

εμπροθέσμως ασκήθηκε η υπό κρίση αγωγή του αναιρεσιβλήτου πολεμιστού αφού από της κοινοποίησης σ' αυτόν της απόφασης του δευτεροβαθμίου συμβουλίου, που εκδόθηκε κατόπιν προσφυγής της αναιρεσειούσης εργοδότης στην οποία τοποθετήθηκε, μέχρι της εγέρσεως της αγωγής, δεν παρήλθε η άνω εξάμηνη προθεσμία, καίτοι είχε παρέλθει αυτή από της κοινοποίησης της απόφασης του πρωτοβαθμίου συμβουλίου προστασίας απολυομένων, παραβίασε την άνω ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 8 του ν.δ. 61/1968, και παρά τον νόμο δεν κήρυξε απαράδεκτο, απορρίπτοντας την αγωγή, και θα έπρεπε ν' αναιρεθεί η απόφαση αυτή, κατά τους βασιμους από το άρθρο 559 αρ. 1 και 14 του ΚΠολΔ, πρώτο και δεύτερο, λόγους αναιρέσεως.

Α.Π. 16/1987 Ολομέλεια

Πρόεδρος: **Αντώνιος Στασινός.**

Εισηγητής: **Ιωάν. Λασκαρίδης,** Αρεοπαγίτης.

Δικηγόροι: **Παν. Παναγιωτακόπουλος, Κων. Καραμανλής.**

Ασφάλιση. Υποχρέωση του ασφαλισμένου να ειδοποιήσει τον ασφαλιστή για την επέλευση του ασφαλισμένου κινδύνου. Παράλειψη της εκπαίδευσης αυτής της υποχρέωσης, δεν συνεπάγεται απαλλαγή του ασφαλιστή. Δυνατότητα όμως θεμελίωσης αξιώσεως του για αποζημίωση.

Με το άρθρο 209 εδ. α του Εμπ.Νόμου ορίζεται ότι ο ασφαλισμένος οφείλει μέσα σε προθεσμία τριών ημερών από τότε που έγινε το δυστύχημα ή από τότε που έλαβε γνώση αυτού να ειδοποιήσει τον ασφαλιστή. Από τη διάταξη αυτή, που είναι γενική και συνεπώς εφαρμόζεται και στην ασφάλιση αστικής ευθύνης, προκύπτει ότι η παράλειψη της παραπάνω υποχρέωσης του ασφαλισμένου, δεν συνεπάγεται την απαλλαγή του ασφαλιστή από την υποχρέωση προς καταβολή του ασφαλίματος. Τέτοια βαρεία έννομη συνέπεια δεν προκύπτει άμεσα ή έμμεσα από το νόμο. Έτσι η παραπάνω παράλειψη μπορεί να θεμελιώσει, εφ' όσον βεβαίως συντρέχουν και οι άλλες νόμιμες προϋποθέσεις, υποχρέωση του ασφαλισμένου προς αποκατάσταση της ζημίας που τυχόν έχει υποστεί ο ασφαλιστής εξαιτίας αυτής της παραλείψεως. Αυτό ενισχύεται τόσο από τα άρθρα 487 Εμπ. Νόμου, 278 του Ν. 3816/1958 που αφορούν την θάλασσα ασφάλιση, όσο και από το άρθρο 9 του Ν. 489/1976 που αφορά την ασφάλιση από ατυχήματα με αυτοκίνητα, κατά τα οποία η παράλειψη ομοίας υποχρέωσης του ασφαλισμένου μπορεί να θεμελιώσει υποχρέωση αυτού προς αποζημίωση του ασφα-

λιστή. Στην προκειμένη περίπτωση το δευτεροβάθμιο δικαστήριο δέχθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι ο ισχυρισμός του αναιρεσιβλήτου νομικού προσώπου κατά τον οποίο ο αναιρεσειών παρέλειψε να ανακοινώσει την κλοπή του αυτοκινήτου του και την κατ' αυτόν τον τρόπο πραγματοποίηση του ασφαλιστικού κινδύνου, είχε ως συνέπεια την απαλλαγή του παραπάνω νομικού προσώπου από την υποχρέωσή του προς καταβολή του ασφαλίματος και θεμελιώνει καταλυτική της περί καταβολής του ασφαλίματος αγωγής ένσταση. Μετά από αυτά το ίδιο δικαστήριο εξαφάνισε την απόφαση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου που απέρριψε τον παραπάνω ισχυρισμό ως αόριστο και αφού δέχθηκε ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι ουσία βάσιμος, απέρριψε την αγωγή. Έτσι όμως το δευτεροβάθμιο δικαστήριο παραβίασε τον κανόνα του ουσιαστικού δικαίου που αναφέρεται στην αρχή του αιτιολογικού και ο επί του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ στηριζόμενος πρώτος λόγος της αναιρέσεως είναι βάσιμος.

Σημείωση

1. Βλ. τις ΑΠ 1910/1984 και 728/1985, ΕΛΛΔΝ 26/1985 σελ. 437, 874. Κατά πλειοψηφία είχαν δεχθεί την αντίθετη άποψη. Είχαν όμως παραπέμψει, και οι δύο, το ζήτημα στην Ολομέλεια. Μετά τη 1910/1984 απόφαση, εκδόθηκε η πιο πάνω απόφαση της Ολομελείας (ομόφωνα).

2. Προς την άποψη της Ολομελείας είναι σύμφωνη η θεωρία. Βλ. *Άλκη Αργυριάδη*, Στοιχεία Ασφαλιστικού Δικαίου 4η έκδ. 1986 σελ. 66-67.

3. Για άλλη νομολογία σχετική με το θέμα αυτό, βλ. *Κώστα Μακρή*, Κωδικοποίηση Νομοθεσίας Ιδιωτικής Ασφάλισης 1987 σελ. 219 επ.

Ευάγγ. Κρουσταλάκης
Εφέτης

Α.Π. 30/1987 Ολομέλεια

Πρόεδρος: **Αντώνιος Στασινός.**

Εισηγητής: **Γεώργ. Κασίμης,** Αρεοπαγίτης.

Δικηγόροι: **Παν. Αντύπας, Άλκης Αργυριάδης, Δημ. Δρεπανόπουλος.**

Παραγραφή. Δημόσιο έγγραφο εκτελεστό, που κατά το άρθρο 268 ΑΚ επιφέρει επιμήκυνση της παραγραφής, δεν είναι η διαταγή πληρωμής. Η επιμήκυνση της παραγραφής επέρχεται μόνο όταν απορριφθεί τελεσίδικα η ανακοπή του άρθρου 632 § 1 ΚΠολΔ ή παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της του άρθρου 633 § 2 ΚΠολΔ, οπότε η διαταγή πληρωμής έχει ισχύ δεδικασμένου. Η επίδοσή της άλλως διακόπτει την αρχική (βραχυχρόνια) παραγραφή.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 268 του Αστ.Κώδικα, όπως μεταγλωττίσθηκε με το Π.Δ/μα 456/1984, «κάθε αξίωση που βεβαιώθηκε με τελεσίδικη απόφαση ή με δημόσιο έγγραφο εκτελεστό παραγράφεται μετά 20 χρόνια και αν ακόμη καθαυτή υπαγόταν σε συντομότερη παραγραφή». Η θεσμοθέτηση της διατάξεως αυτής νομοθετικό λόγο έχει το γεγονός ότι, μετά τη βεβαίωση της αξιώσεως με τελεσίδικη απόφαση ή δημόσιο έγγραφο εκτελεστό δεν υφίσταται ούτε δυνατότητα αμφισβήτησής της ούτε δυσχέρεια στην απόδειξή της, που με την πάροδο του χρόνου, λόγω εξασθενήσεως των αποδεικτικών μέσων, δημιουργεί αβεβαιότητα, η οποία με τη σειρά της καθιστά την απονομή της δικαιοσύνης προβληματική και επισφαλής. Για το λόγο αυτό παύει έκτοτε να υφίσταται η ανάγκη αποφυγής αυτών των δυσμενών για την απονομή της δικαιοσύνης συνεπειών, η οποία (ανάγκη) αποτελεί και το λόγο για τον οποίο καθιερώθηκαν οι διάφορες βραχυχρόνιες παραγραφές (βλ. και Ολ.ΑΠ 610/1976). Για την άρση όμως του άνω λόγου που δικαιολογεί την βραχυχρόνια παραγραφή αξιώσεως, πρέπει η αξίωση να βεβαιώνεται κατά τρόπο που δεν επιτρέπει πλέον την αμφισβήτηση της, γι' αυτό και όταν η βεβαίωση της αξιώσεως γίνεται με δικαστική απόφαση ο νόμος (άρθ. 268 ΑΚ) αξιώνει απόφαση τελεσίδικη μη αρκούμενος σε οριστική έστω και αν αυτή έχει κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή. Η αξίωση αυτή του νόμου, ως προς τη βεβαιωτική της απαίτησεως δικαστική απόφαση, είναι προσδιοριστική και της εννοίας, στην άνω διάταξη του άρθρου 268 ΑΚ, του δημοσίου εκτελεστού εγγράφου, στο οποίο, όταν βεβαιώνει την απαίτηση, αρκείται επίσης η διάταξη αυτή, για την επιμήκυνση της παραγραφής, σαν του εγγράφου που βεβαιώνει, κατά τρόπο μη επιτρέποντα πλέον αμφισβήτηση της απαίτησεως και γι' αυτό αποδεικνύει αυτή ευχερώς και άμεσα. Στην έννοια όμως αυτή δεν περιλαμβάνονται όλα τα έγγραφα που από το άρθρο 904 § 2 του ΚΠολΔ θεωρούνται ότι είναι τίτλοι εκτελεστοί, μεταξύ δε των κατά τη διάταξη αυτή εκτελεστών τίτλων που αποτελούν μεν δημόσια έγγραφα, δεν συγκεντρώνουν όμως τις προϋποθέσεις που προεξετέθησαν για να επιφέρουν την κατά το άρθρο 268 του ΑΚ επιμήκυνση σε εικοσαετή, διακοπτόμενης βραχυχρόνιας παραγραφής, περιλαμβάνονται και οι διαταγές πληρωμής, γιατί αυτές, που επιδικάζουν προσωρινά και ύστερα από συνοπτική διαδικασία, κατά κανόνα χωρίς καν κλήτευση του οφειλέτη, την απαίτηση, αφ' ενός δεν βεβαιώνουν κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση την ύπαρξη της απαίτησεως, της οποίας την πληρωμήν διατάσσουν, αφού στον καθού οφειλέτη παρέχεται δικαίωμα άμεσης αμφισβήτησεως της γενέσεως και υπάρξεως της (και όχι μόνο της εκτελεστότητας της διαταγής) με το

ένδικο βοήθημα της ανακοπής (πρώτα του άρθρου 632 § 1 του ΚΠολΔ και σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης ασκήσεώς της και μετά νέα κοινοποίησή τους της του άρθρου 633 § 2 του αυτού Κώδικα) και μόνο μετά την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας και της δεύτερης ανακοπής, δεν μπορεί πλέον να αμφισβητηθεί ούτε και με ανακοπή από το άρθρο 933 του ΚΠολΔ, η με αυτές βεβαιούμενη απαίτηση, αφού έκτοτε αποτελούν, κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 633 § 2 εδ. τελευταίο του αυτού Κώδικα, δεδικασμένο, που κατά τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 330 και 935 του ΚΠολΔ καθιστά अपараδέκτη την προβολή σε μεταγενέστερη δίκη που αφορά το κύρος της εκτελέσεως λόγων ανακοπής που, αν και ήσαν γεννημένοι και μπορούσαν να προταθούν, δεν προτάθηκαν με μια από τις πιο πάνω ανακοπές κατά της διαταγής πληρωμής. Αφετέρου εμπεριέχουσες δικαστική κρίση που υπόκειται σε αμφισβήτηση με ένδικα βοηθήματα (ανακοπές) και δημιουργούσες, σε περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 633 § 2 εδ. τελευταίο, δεδικασμένο με τις συνέπειες που προεξετέθησαν, διαφέρουν από τα δημόσια έγγραφα που καλύπτουν με το κύρος της δημοσίας αρχής τις σ' αυτά διατυπούμενες, αναγνωριστικές της υπάρξεως απαιτήσεων, βουλήσεις συμβαλλομένων ιδιωτών και προσομοιάζουν κατά τ' αποτελέσματά τους προς τις δικαστικές αποφάσεις, σε τρόπο ώστε για την εξ αιτίας τους επιμήκυνση, διακοπήσεως, βραχυχρόνιας παραγραφής κατά το άρθρο 268 να απαιτείται βεβαίωση απ' αυτές της επίδικης αξιώσεως με την ίδια, όπως και από τελεσίδικη δικαστική απόφαση, ασφάλεια η οποία συντρέχει (επί διαταγών πληρωμής) μόνο μετά την τελεσίδικη απόρριψη της ασκήσεως ανακοπής του άρθρου 632 § 1 του ΚΠολΔ, ή, σε περίπτωση μη ασκήσεως της ανακοπής αυτής, μετά την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας ασκήσεως της ανακοπής του άρθρου 633 § 2 του αυτού Κώδικα, μετά την οποία η διαταγή πληρωμής αποκτά, κατά τα προεκτεθέντα, ισχύ δεδικασμένου και όχι από μόνη την έκδοση ή και την επίδοση της διαταγής προς τον οφειλέτη. Εξ άλλου, μετά την κατά τ' άνω παραδοχήν ότι επιμήκυνση σε 20ετή της βραχυχρόνιας παραγραφής της απαίτησεως της οποίας η πληρωμή επιτάσσεται με την διαταγή πληρωμής, επέρχεται μόνο στις ανωτέρω δύο περιπτώσεις στις οποίες αυτή θεωρείται ότι βεβαιώνει την απαίτηση καθόν τρόπον και τελεσίδικη απόφαση, η επίδοση αυτής προς τον οφειλέτη επιφέρει, κατά το άρθρο 634 § 1 του ΚΠολΔ, διακοπή της αρχικής παραγραφής της απαίτησεως (βραχυχρόνιας) και όχι της επιμηκυνόμενης, αφού τέτοια επιμήκυνση δεν έχει ακόμα επέλθει. Ενόψει όλων των ανωτέρω εκτιθεμένων, το Εφετείο που με την προσβαλλομένη απόφασή του, απέρριψε

την, από την τώρα αναιρεσείουσα, προβληθείσα πρωτοδικώς (με την ένδικη ανακοπή της) και δια σχετικού παραπόνου της ασκηθείσης εφέσεώς της αχθείσαν ενώπιον του και πάλιν προς κρίση, ένσταση τριετούς παραγραφής της από συναλλαγματικές αξιώσεις της αναιρεσιβλήτου που με την 8886/1981 διαταγή πληρωμής, του δικαστού του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, υποχρεώθηκε να πληρώσει στην αναιρεσίβλητη σύμφωνα με το άρθρο 70 του νόμου 5325/1932, διότι από της λήξεως των συναλλαγματικών (3.7.1978) μέχρι και της επιδόσεως της διαταγής πληρωμής (9.9.1981) παρήλθε η τριετία της παραγραφής αυτής, με τη σκέψη ότι από την έκδοση της διαταγής πληρωμής, η ανωτέρω βραχυχρόνια (τριετής) παραγραφή ετράπη σύμφωνα με το άρθρο 268 του ΑΚ σε εικοσαετή, αφού (κατά την γενομένη από αυτό δεκτή άποψη), η διαταγή πληρωμής μπορούσε να επιφέρει το αποτέλεσμα αυτό σαν δημόσιο έγγραφο εκτελεστό κατά τις διατάξεις των άρθρων 631 και 904 § 2 του ΚΠολΔ, η νέα δε αυτή παραγραφή της επίδικης αξιώσεως δεν συνεπληρώθη κατά το χρόνο που επιδόθηκε η επίδικη ανακοπή κατά της πιο πάνω διαταγής πληρωμής, της οποίας η επίδοση διέκοψε (όχι την αρχική τριετή παραγραφή) αλλά την νέα 20ετή, αφού το άρθρο 634 § 2 αφορά την διακοπή της τελευταίας αυτής παραγραφής, εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις των άρθρων 268 του ΑΚ, 632 § 2, 633 § 2, και 634 § 1 του ΚΠολΔ και 70 του ν. 5325/1932, τις οποίες με την ερμηνεία αυτή και εφαρμογή τους παρεβίασε και αναιρετέα κατέστησε την προσβαλλομένη απόφασή του κατά τη διάταξη του αριθμού 1 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ και τον βάσιμο περί τούτου πρώτο λόγο αναιρέσεως, που παραπέμφθηκε, κατά τα προεκτεθέντα, στην Ολομέλεια. *Κατά τη γνώμη όμως τεσσάρων μελών του δικαστηρίου* οι διαταγές πληρωμής σαν δημόσια έγγραφα εκτελεστά επιφέρουν από της εκδόσεώς τους, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 268 του ΑΚ επιμήκυνση του χρόνου παραγραφής των απαιτήσεων των οποίων την εκπλήρωση διατάσσουν, όπως ορθώς ερμηνεύοντας τις διατάξεις τις μνημονεύομενες ανωτέρω εδέχθη το δικάσαν εφετείο, γι' αυτό και η κατά το άρθρο 634 § 1 του ΚΠολΔ επερχόμενη από της επιδόσεως της διαταγής διακοπή της παραγραφής της απαιτήσεως αφορά την έτσι επιμηκυνθείσα παραγραφή, όπως επίσης κατ' ορθή ερμηνεία και εφαρμογή της διατάξεως αυτής έκρινε το εφετείο με την προσβαλλομένη απόφασή του. Έπρεπε συνεπώς, κατά την γνώμη αυτή ν' απορριφθεί ο παραπεμφθείς στην Ολομέλεια και τ' αντίθετα υποστηρίζων πρώτος λόγος αναιρέσεως.

Σημείωση

1. *Αντίθετη* ήταν η μέχρι τώρα νομολογία του ΑΠ. Βλ. ΑΠ 971/1981 ΕΕΝ 49/1982 σελ. 668, ΑΠ 455/1972 ΝοΒ 20/1972 σελ. 1277.

Επίσης *αντίθετη* ήταν και η νομολογία όλων των δικαστηρίων της ουσίας.

2. Από τη, σχετικά πρόσφατη, θεωρητική συζήτηση για το ζήτημα που έταμε η απόφαση της Ολομέλειας: Βλ. υπέρ της άποψης της πιο πάνω απόφασης, *Στεφ. Ματθία* Η διαταγή πληρωμής είναι εκτελεστός τίτλος που επιμηκύνει την παραγραφή σε είκοσι χρόνια, σύμφωνα με το άρθρο 268 ΑΚ; Δίκη 10/1979 σελ. 110 επ. Ομοίως *Γεώργ. Μπλάτσιου*. Οι διαταγές πληρωμής και οι καταλογιστικές πράξεις των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισως δεν αποτελούν δημόσια έγγραφα εκτελεστά κατ' άρθρο 268 ΑΚ, Δίκη 10/1979 σελ. 114 επ. Διαφορετικές απόψεις υποστηρίζουν οι: *Κώστας Μπέης* Η διαταγή πληρωμής ως δημόσιο εκτελεστό έγγραφο, στο πλαίσιο του άρθρου 268 ΑΚ, Δίκη 10/1979 σελ. 121 επ., και *Λάμπρος Σινανιώτης* Ειδικά Διαδικασίαι β' έκδ. 1984 σελ. 182 επ.

Ευάγγ. Κρουσταλάκης
Εφέτης

Α.Π. 1333/1987 Α' Τμ.*

Πρόεδρος: Νικ. Σακελλαρόπουλος, Αντιπρόεδρος.

Εισηγητής: Γεώργ. Παυλέας, Αρεοπαγίτης.

Δικηγόροι: Κων. Τσαγγάλης, Δημ. Γριμάνης.

Οι συμβάσεις δημοσίων έργων είναι διοικητικές και οι διαφορές που δημιουργούνται απ' αυτές υπάγονται στη δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων.

Κατά μεν την διάταξη του άρθρου 1 § 2, εδ. ι' του νόμου 1406/1983 που αναφέρεται στην ολοκλήρωση της δικαιοδοσίας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, και εκδόθηκε, κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 94 § 1 του Συντάγματος, υπάγονται στην δικαιοδοσία των πιο πάνω δικαστηρίων και οι διοικητικές διαφορές ουσίας που αναφύονται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας η οποία αφορά τις διοικητικές συμβάσεις, κατά δε τις διαχρονικού δικαίου διατάξεις του άρθρου 9 § 1 εδ. γ' και § 2 του αυτού νόμου, η εκδίκαση των διαφορών της κατηγορίας των διοικητικών συμβάσεων από τα τακτικά διοικη-

* Βλ. σχετ. την ΟΛΣτΕ 2655/87 παρακάτω σελ. 1488.